

[Olav Olsen.]

udføre, og jeg synes, der vilde være en vis Betænkelse fra Rigsdagens Side ved at være med til at bortgive Rigsdagens Myndighed for en Aarrække, naar man ikke er sikker paa, hvor vidt dette Forslag rækker.

Dette Forslag er, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde, kommet frem, efter at den overordentlige Kommission havde arbejdet, og det foreslaaede Tilsynsraad var vel egentlig tænkt som en Afløser af den overordentlige Kommission eller, som vi kaldte den, Prisreguleringskommissionen. Der er sikkert mange ærede Medlemmer her i Salen, der kan huske mange gode Ting, denne Kommission gennemførte, og der er sikkert mange, der kan huske mange daarlige Ting, denne Kommission gennemførte — jeg skal ikke komme ind paa at nævne noget deraf, men blot erindre om, hvorledes man overfor Handelsstanden indførte nye Principper.

I gamle Dage, inden Verdenskrigen, søgte Handelsstanden at klare sig efter det Princip, at det gjaldt om at have en stor Omsætning og en lille Fortjeneste for derigennem at faa et stort Udbytte. Men efter som Tiden gik og Prisreguleringskommissionen virkede og vi kom ind i en Tid med Vareknaphed, blev det vendt om, saaledes at det i Praksis kom til at dreje sig om at faa en lille Omsætning og en stor Fortjeneste for at faa det samme Udbytte ud deraf. Og jeg tror, at en af de Ting, som vort Samfund lider allermest under, er, at vi stadig har for meget tilbage af dette; det virker meget fordyrende for Forbrugerne.

Det, jeg haaber der kan komme ud af denne Drøftelse, er, at man kan finde Former, hvorunder man kan modvirke alt, hvad der kan kaldes uberettiget Konkurrence. Jeg skal ikke komme ind paa at nævne nogen bestemt Virksomhed, det kan vi tale om i Udvalget; men den uberettigede Konkurrence virker skadeligt og hemmende paa det danske Erhvervsliv, virker fordyrende for Forbrugerne, og jeg mener ogsaa, den i det lange Løb er skadelig for Handelsstanden.

Der mener jeg, man har Opgaven helt anderledes klart fremhævet, end man har i Lovforslagets Ordlyd. Man maa jo huske paa, at nu er der helt andre Forhold for Erhvervslivet at arbejde under, end den Gang dette Lovforslag første Gang kom frem. Da arbejdede man med store Udbytter og Fortjenester; i de Aar, der er gaaet

sidan, arbejder man med det lille Udbytte eller med slet intet Udbytte. Og da Forholdene ligger helt anderledes for Produktionen, vil ogsaa vor Stilling til Spørgsmaalet komme til at ligge anderledes.

Jeg skal tillade mig at slutte paa samme Maade som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne med at henstille, at vi i Udvalget drøfter dette Lovforslag ganske frit og uhildet af Fortidens Behandling af Sagen.

Hans Nielsen: Jeg mener ligesom den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at Tiden snart maa være inde til at tage dette Spørgsmaal op til en alvorlig Overvejelse, for at vi kan komme til en Løsning. De økonomiske Forhold har forandret sig betydeligt i de sidste 10 Aar, og det er en Kendsgerning, at Truster og Monopoler rykker frem med stor Vælde i næsten alle Lande og ogsaa i vort Land. Det er et Fænomen, som vi bliver nødt til at tage Hensyn til. Der er mange Smaaforretninger, der bliver oplugt eller trampet ned af disse store Sammenslutninger, og som Følge deraf kan der opstaa stor Uvillie mod dem; men paa den anden Side kan det heller ikke bestrides, at de er en drivende Kraft i det nuværende Samfund, og at de rent produktionsmæssigt set skaffer Samfundet store Fordele.

Det forekommer mig derfor, at det foreliggende Lovforslag i Indhold og Hensigt væsentligt træffer det rette, naar det vil gribe regulerende ind overfor de Fortjenester, som disse Selskaber tilvender sig paa Befolkningens Bekostning.

Om man skal gaa den Vej, som her er foreslaaet, er maaske mere tvivlsomt. Lovforslaget gaar ud paa at nedsætte et Raad, og det er efter min Formening en meget forstandig Fremgangsmaade; men det svage i dette Lovforslag er, hvad jeg vistnok ved tidligere Lejligheder har gjort opmærksom paa, § 5. Det er en omsvøbsrig Fremgangsmaade, der skal følges, naar det nedsatte Raad har undersøgt saadanne Selskaber.

Det vilde efter min Formening være ønskeligt, om man i det Udvalg, der vil blive nedsat om det foreliggende Lovforslag, i Aar kunde blive i Stand til at indsamle Materiale fra de Lande, der i de senere Aar har truffet Bestemmelser vedrørende dette Forhold, saaledes at man kunde komme til en Drøftelse af Spørgsmaalet fra Bunden af ved næste Rigsdagsamlings Begyndelse — længere naar vi vel ikke med den Velvillie, som det mode-